

V Praze dne 21. února 2013
Č.j.:1348/12/REV1

Stanovisko komise pro hodnocení dopadů regulace

k návrhu
novely zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

I. Úvod:

Návrh novely upravuje a účelně sjednocuje základní pravidla poskytování dotací a návratných výpomocí na úrovni samosprávy. Zejména však obsahuje povinnost orgánů územních samosprávních celků zveřejňovat informace o poskytovaných dotacích, podřídit se tak kontrole veřejnosti a prostřednictvím transparentního přístupu k informacím omezovat prostor pro korupční jednání.

Toto stanovisko reaguje na dopracování důvodové zprávy předložené předkladatelem dne 11. února 2013.

Součástí sjednocení pravidel poskytování dotací jsou pak náležitosti **záměru** územních orgánů poskytnout dotaci nebo návratnou finanční výpomoc, náležitosti **žádosti** o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci a náležitosti **smlouvy** o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci.

V oblasti zveřejnění novela stanoví povinnost územních orgánů zveřejnit svůj záměr poskytnout dotaci nebo návratnou finanční výpomoc, každou uzavřenou smlouvu o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci **nad 10 000,- Kč** a její dodatky a dokumenty, na základě kterých byla dotace nebo návratná finanční výpomoc poskytnuta. Dokumenty mají být následně zveřejněny po dobu 10 let.

Jako takový je třeba návrh, vyplývající z Plánu legislativních prací na rok 2012 a především ze Strategie vlády proti korupci na období let 2011 a 2012, hodnotit jako **pozitivní a potřebný příspěvek**, přesto že si jeho realizace vynutí významné zvýšení administrativy a s ní spojených nákladů na straně povinných subjektů (a tedy veřejných rozpočtů), a sám o sobě samozřejmě k úplnému odstranění korupčního jednání nepovede.

Plán legislativních prací počítal s provedením RIA, tato povinnost však byla předkladateli prominuta rozhodnutím předsedkyně Legislativní rady vlády. Není však zřejmé, proč předkladatel o prominutí RIA požádal za situace, kdy z návrhu vyplývá, že zaváděná opatření budou mít přímé dopady (v oblasti nákladů, popř. i investic) na územně správní

celky, ale i na žadatele o dotace, a stejně tak návrh a k němu uplatněné připomínky umožňují variantní řešení zaváděných opatření.

Toto stanovisko se tak může zabývat pouze důvodovou zprávou a jejími formálními a obsahovými náležitostmi.

K návrhu byly uplatněny zásadní připomínky, z nichž některým nebylo vyhověno a je tedy vládě předkládán s rozpory.

II. Připomínky a návrhy změn:

1. Důvodová zpráva ani vypořádání připomínkového řízení především nepřináší jakékoli bližší zdůvodnění kalibrace 10 000 CZK jako dolního limitu pro vznik povinnosti zveřejňování smluv o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci. Tato kalibrace byla ze strany některých připomínkových míst (např. kraje) rozporována jako příliš nízká.
2. Zaváděná opatření mimo vyšší transparentnosti nakládání s veřejnými prostředky přináší také výrazné zvýšení administrativní zátěže pro subjekty poskytující dotace, ale i pro žadatele o dotace. Nedá se vyloučit, že **pro drobné obce či malé žadatele** (typicky sportovní kluby) bude celý proces přípravy žádosti, přípravy záměru a uzavření smlouvy **neadekvátně náročný** a povede k omezení ochoty dotace poskytovat.
3. Jakkoli důvodová zpráva formálně obsahuje část hodnotící dopady na veřejné rozpočty a podnikatelské prostředí, obsahově je tato část zpracována nedostatečně.
 - a. Předkladatel se mohl alespoň rámcově pokusit o **vyčíslení dopadů na územně správní celky**, protože by měl mít k dispozici statistické údaje o počtu dotací poskytnutých těmito subjekty. Zmíněné zvýšení administrativní zátěže není vymezeno ani rámcově, přičemž je možné očekávat, že poskytovatelé dotací budou nést především vyšší personální náklady spojené s časově náročnějším postupem přípravy smluvní dokumentace a jako takové ho nelze bagatelizovat.
 - b. Nelze se ztotožnit s tvrzením důvodové zprávy, že novela nebude mít žádné dopady na podnikatelské prostředí. Příjemci dotací mohou být též soukromé subjekty a především je pominuta **oblast dobrovolných sdružení a spolků kulturního či sportovního charakteru**, v jejichž případě návrh povede též ke zvýšení administrativní zátěže spojené s přípravou žádosti a náležitostí dotace.
4. Předkladatel nevyhověl připomínce MPO, které požadovalo stanovit odlišná (jednodušší a méně administrativně náročná) pravidla pro poskytování dotací malými obcemi do 2000 obyvatel a pro poskytování dotací občanským sdružením založeným pro podporu sportu, kultury, vzdělávání apod., přičemž toto odmítnutí zdůvodnil potřebou stejných pravidel pro všechny subjekty. Tato potřeba ale není meritorně zdůvodněna. Přitom se tato připomínka jeví jako racionální (např. v případě malých obcí může nutnost přípravy a zveřejnění záměru být s ohledem na velikost obce, výši dotace a okruh žadatelů nadbytečná a ve svém důsledku podvazující poskytování dotací následkem administrativní náročnosti a s tím související nákladnosti).

III. Závěr:

Komise RIA se důrazně ohrazuje proti skutečnosti, že předkladatel požádal o výjimku ze zpracování RIA, ačkoli s touto povinností počítal legislativní plán vlády. Sama skutečnost, že předkladatel plní zadání vlády, by neměla být důvodem pro to, aby důsledně nehodnotil

dopady navrhovaného opatření a v případě potřeby nenavrhoval vládě alternativní způsoby splnění daného úkolu. Toto konstatování platí o to více, pokud se předkladatel v novele zákona věnuje i otázkám mimo zpracováváný úkol, které mají hodnotitelné dopady na široký okruh subjektů, jako jsou územně správní celky a žadatelé o dotace.

Jakkoli se lze věcně se záměrem předkladatele ztotožnit, předkladatel se měl v důvodové zprávě jasněji vypořádat jak s popisem navrhované sjednocené procedury postupu (náležitostí) udělování dotací a především s rámcovým vyčíslením dopadů navrhovaných opatření, a to na jedné straně s ohledem na poskytovatele dotací a na jejich příjemce a na straně druhé s ohledem na přínosy zvoleného způsobu poskytování a zveřejňování dotací.

Přes dopracování důvodové zprávy nelze bez dalšího přijmout předpoklad předkladatele, že navrhovaná opatření nepovedou ke zvýšení nákladů, aniž by tento předpoklad byl podpořen objektivně, např. prostřednictvím vyčíslení zvýšení (či nezvýšení) nákladů na reprezentativním vzorku ÚSC. Takové objektivní zhodnocení je třeba především proto, že se jedná o úpravu u dotací, které ÚSC poskytují ze svých prostředků v rámci své finanční a majetkové autonomie.

Předkladatel opominul analyzovat možné dopady na straně státu provozujícího webové stránky (centrální adresa), na kterých budou po dobu 10 let zveřejňovány všechny předepsané informace týkající se dotací, a zjištění zahrnout do důvodové zprávy. Stejně tak se předkladatel nezabýval dopady na subjekty, které jsou příjemci dotací ze strany ÚSC.

Předkladatel důvodovou zprávu doplnil o údaje o objemu dotací poskytovaných ze strany ÚSC, tyto údaje však nijak neanalyzuje a nevyvozuje z nich žádné závěry.

Předkladatel by měl důkladně zvážit, zda je z pohledu cílů novely nezbytně nutné vztáhnout přijímaná opatření (způsob poskytování dotací včetně zpracovávání a zveřejňování záměru, popř. rozsahu zveřejňování dotační dokumentace) na drobné subjekty (např. ve smyslu připomínky MPO), toto zvážení přesvědčivě zdůvodnit a obsah novely případně upravit ve smyslu zjištění.

Přestože předkladatel předložil doplnění, které reagovalo na připomínky sdělené na Komisi RIA dne 11. ledna 2013, shledává komise doplnění pouze částečné a nadále v důvodové zprávě přetrvává absence vyhodnocení velmi pravděpodobných dopadů na dotčené subjekty úzce vyplývající ze samotného věcného řešení obsaženého v návrhu zákona. Z výše uvedených důvodů proto Komise RIA nedoporučuje důvodovou zprávu ke schválení.

Vypracoval: Mgr. Jan Matoušek

Prof. Ing. Michal Mejstřík, CSc., v.r.
předseda komise